

**PAŽYMA
APIE ATLIKTĄ
ENERGIJOS SUTAUPYMO SUSITARIMŲ
ATASKAITOSE NURODYTŲ ENERGIJOS
VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
PRIEMONIŲ DOKUMENTŲ IR ATLIKTŲ
SKAIČIAVIMŲ PATIKRINIMĄ UŽ 2020 METUS
(PATIKSLINTA)**

Vilnius, 2021 m.

Dokumentas	PAŽYMA APIE ATLIKTA ENERGIJOS SUTAUPYMO SUSITARIMŲ ATASKAITOSE NURODYTŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO PRIEMONIŲ DOKUMENTŲ IR ATLIKTŲ SKAIČIAVIMŲ PATIKRINIMĄ UŽ 2020 METUS (PATIKSLINTA)
Sudarymo data	2021-09-21
Aprašas	Pažymoje pateikiama apibendrinta informacija apie energijos sutaupymo susitarimų, sudarytų tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir elektros ir dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių bei kitų energetikos įmonių, energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais įgyvendinimo 2020 metais dokumentų tikrinimo rezultatus. Pažyma patikslinta atsižvelgiant į LR energetikos ministerijos 2021 m. rugsėjo 3 d. rašte Nr. (19.2-26E)3-1514 dėstomą jos poziciją bei AB „ESO“ 2021 m. rugsėjo 10 d. raštu Nr. 40100-21KR-SD-10610 pateiktus papildomus dokumentus, atlikus jų vertinimą.
Parengė:	VšĮ Lietuvos energetikos agentūra, Energinės vartojimo efektyvumo skyrius Aistė Lankininkaitė Agnė Stonienė dr. Karolis Januševičius (pažymos rengimo vadovas)

IVADAS

Energijos sutaupymo susitarimai (toliau – susitarimai) sudaromi tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) ir elektros ir dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių, kuriuose valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmonės priklauso ne mažiau kaip 1/2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų bei kitų energetikos įmonių (toliau bendrai – Įmonės), vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 1-187 „Dėl Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), nuostatomis.

Susitarimų sudarymo tikslas – taupyti galutinę energiją (toliau – energija) visose Lietuvos Respublikos ūkio srityse, didinant energijos vartojimo efektyvumą ir mažinant energijos vartojimo neigiamą poveikį aplinkai.

Viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – Agentūra) pavesta vykdyti įgaliotosios įstaigos funkcijas ir patikrinti ne mažiau kaip 20 procentų pagal Aprašą Įmonių teikiamose metinėse ataskaitose nurodytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų. Minėtą pavedimą Agentūra įgyvendino, vykdydama Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2021 metų veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2021 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1-60 „Dėl Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2021 metų veiklos plano patvirtinimo“ 2.4.2 priemonę „Energijos efektyvumo priemonių įgyvendinimo priemonių stebėseną. Energijos sutaupymo susitarimai“ („Atliktas ne mažiau kaip 20 % kiekvienos įmonės deklaruotų ir per praėjusius kalendorinius metus įdiegtų taupymo priemonių patikrinimas“).

2017 m. spalio mėn. buvo sudarytas keturšalis susitarimas tarp Energetikos ministerijos ir UAB „EPSO-G“, LITGRID AB bei AB „Amber Grid“. LITGRID AB ir AB „Amber Grid“ susitarimo įgyvendinimo tikslais sutaupymų siekė diegdamos atitinkamai išmaniąsias elektros energijos ir gamtinių dujų apskaitos sistemas. AB „Amber Grid“ ir LITGRID AB 2019 m. liepos 10 d. sudarė energijos sutaupymų perdavimo susitarimą Nr. 19SUT-208, kuriuo AB „Amber Grid“ neatlygintinai perduoda, o LITGRID priima dalį AB „Amber Grid“ iki 2020 m. pabaigos planuojamų pasiekti didesnių nei numatyta 2017 m. spalio 10 d susitarime Nr. 8-49 sutaupymų, kurių LITGRID trūksta iki 2020 m. reikiamo pasiekti energijos sutaupymų tikslo (30875,5 MWh).

2017 m. spalio 2 d. sudarytas dvišalis susitarimas Nr. 30000/972562 tarp Energetikos ministerijos ir AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ (toliau – AB „ESO“) bei 2020 m. spalio 26 d. susitarimo pakeitimas Nr. K-1660, kuriuo AB ESO sumažino sutaupymo tikslą iki 2020 m. gruodžio 31 d. AB „ESO“ susitarimo įgyvendinimo tikslais sutaupymų siekė diegdama išmaniąsias energijos apskaitos sistemas, konsultuodama galutinius energijos vartotojus energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais visose Lietuvos Respublikos ūkio srityse bei vykdydama neteisėtus energijos vartojimo prevencijos veiklą.

2019 m. kovo 27 d. buvo sudarytas dvišalis susitarimas Nr. SUT-224/8-8 tarp Energetikos ministerijos ir AB „Vilniaus šilumos tinklai“. AB „Vilniaus šilumos tinklai“ susitarimo įgyvendinimo tikslais sutaupymų siekė rekonstruodama administracinio pastato šilumos punktą.

SUTAUPYTOS ENERGIJOS KIEKIO PATIKROS IR VERTINIMO APIBENDRINIMAS

LITGRID AB

LITGRID AB išmaniosios elektros energijos apskaitos sistemas 2012–2016 m. įdiegė pas 10 savo galutinių energijos vartotojų – pramonės įmonių. LITGRID AB 2020 metais naujų priemonių susitarimo įgyvendinimo tikslais neįgyvendino, o sutaupymai 2020 metais – 23144,9 MWh – tai priemonės „Išmaniosios elektros energijos vartojimo apskaitos sistemos diegimas“ skaičiavimo suminiu metodu iki 2020 m. tęsinys. Ši priemonė buvo patikrinta 2018 metais. Taip pat pagal AB „Amber Grid“ ir LITGRID AB 2019 m. liepos mėn. sudarytą energijos sutaupymų perdavimo susitarimą, kuriuo AB „Amber Grid“ neatlygintinai perduoda, o LITGRID priima dalį AB „Amber Grid“ iki 2020 m. pabaigos planuojamų pasiekti didesnių nei numatyta 2017 m. spalio mėn. susitarime sutaupymų, kurių LITGRID trūksta iki 2020 m. reikiamo pasiekti energijos sutaupymų tikslo. LITGRID iš AB „Amber Grid“ perimtos sutaupytos energijos kiekį (30875,5 MWh) Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai deklaruoja kaip savo, teikiant sutaupytos energijos metines ataskaitas už 2019 ir 2020 metus, kasmet po 15437,75 MWh.

Konstatuotina, kad LITGRID AB 2016–2020 m. laikotarpiu sutaupyta elektros energijos kiekis yra lygus 2017 m. spalio 10 d. sudarytame keturšaliame energijos sutaupymo susitarime Nr. 8-49 tarp Energetikos ministerijos ir UAB „EPSO-G“, LITGRID AB bei AB „Amber Grid“ numatytam LITGRID AB tikslui **146 600 MWh – energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas.**

AB „Amber Grid“

AB „Amber Grid“ įgyvendino taupymo priemones susijusias su apskaitos sistemos (gamtinių dujų) keitimu išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkančia sistema. Išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkančios sistemos buvo įdiegtos šiose pramonės ekonomikos sektoriaus įmonėse (gamtinių dujų energetikos sritis):

1. AB „Achema“, Jonavos r. sav. Ruklos sen. Konstantinavos k. 2;
2. AB „Grigeo Grigiškės“, Vilniaus m. sav. Grigiškių m. Vilniaus g. 36;
3. „Lietuvos energijos gamyba“ AB, Elektrinės g. 21, Elektrėnai.

AB „Amber Grid“ 2020 metais naujų priemonių susitarimo įgyvendinimo tikslais neįgyvendino, o sutaupymai 2020 metais – 25899 MWh, iš jų 15437,75 MWh perduota LITGRID AB, – tai priemonės „Išmaniosios gamtinių dujų vartojimo apskaitos sistemos diegimas“ skaičiavimo suminiu metodu iki 2020 m. tęsinys. Ši priemonė buvo patikrinta 2018 metais.

AB „Amber Grid“ 2014–2020 m. laikotarpiu sutaupyta energijos kiekis – **145 143,50 MWh yra 18,45 proc. didesnis**, nei numatytas su Energetikos ministerija sudarytame susitarime. AB „Amber Grid“ 2017 m. spalio 10 d. sudarytame keturšaliame energijos sutaupymo susitarime Nr. 8-49 tarp Energetikos ministerijos ir UAB „EPSO-G“, LITGRID AB bei AB „Amber Grid“ numatytas – **122 540,00 MWh – energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas.**

AB „Vilniaus šilumos tinklai“

AB „Vilniaus šilumos tinklai“ įgyvendino priemonę „**Lietuvos ypatingojo archyvo (Gedimino pr. 12, Vilnius) šilumos punkto rekonstrukcija**“, sutaupytas metinis energijos kiekis 2019 metais – 16,22 MWh. Ši priemonė buvo patikrinta už 2019 metus.

AB „Vilniaus šilumos tinklai“ 2020 metais naujų priemonių susitarimo įgyvendinimo tikslais neįgyvendino. Tačiau 2021 m. kovo 29 d. raštu Nr. SD-1177 AB „Vilniaus šilumos tinklai“ deklaravo tos pačios 2019 metais įgyvendintos priemonės (deklarautos 2020 metais) „**Lietuvos ypatingojo archyvo (Gedimino pr. 12, Vilnius) šilumos punkto rekonstrukcija**“, naują sutaupytą metinį energijos kiekį **už 2020 metus – 6,8 MWh**. Agentūra patikslino sutaupytos energijos kiekio skaičiavimus ir gavo **1,67 MWh, sutaupymą**.

AB VŠT sutaupyta energijos kiekis 2019–2020 metų laikotarpiu **yra 17,89 MWh – 58 proc. mažesnis**, nei numatytas sutaupymo susitarime su Energetikos ministerija – numatytas 42,6 MWh. AB VŠT 2019 m. kovo 27 d. sudarytame dvišaliame susitarime Nr. SUT-224/8-8 tarp Energetikos ministerijos ir AB VŠT **numatytas energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas 42 % apimtimi**.

AB „ESO“

AB „ESO“ pateikusi 2020 m. vasario 23 d. raštu Nr. 50200-21KR-SD-3304 metinę ataskaitą (toliau – Metinė ataskaita) apie sutaupytą energiją deklaravo metinius 123344,53 MWh arba 123,34 GWh energijos sutaupymus pasiektus šiomis priemonėmis:

- „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių diegimo“, sutaupyta metinis energijos kiekis – 107572 MWh;
- „Išmaniosios elektros apskaitos kartu su atsinaujinančių energijos išteklių įranga diegimas“, sutaupyta metinis energijos kiekis – 510,36 MWh;
- „Išmaniosios elektros apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“, sutaupyta metinis energijos kiekis – 1186,53 MWh;
- „Išmaniosios dujų apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“, sutaupyta metinis energijos kiekis – 3759,75 MWh;
- „Komandinės ūkio bendrijos „Energetinio efektyvumo finansavimo platforma“ finansuotų projektų sutaupymai“, sutaupyta metinis energijos kiekis – 8547,49 MWh;
- „Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“, sutaupyta metinis energijos kiekis – 1768,40 MWh.

2020 m. rugpjūčio mėn. buvo pakeistos Aprašo nuostatos atsižvelgiant į Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES ir ją iš dalies keičiančios direktyvos 2018/2002/ES reikalavimus. Atlikti Aprašo pakeitimai sąlygoja pagal energijos sutaupymo susitarimus įgyvendintų ir deklaruotų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių tikrinimo pokyčius, įsigaliojusius nuo 2020 m. rugpjūčio 19 d. Susidarė situacija, kad už 2020 metus AB „ESO“ deklaruotos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės tikrinamos pagal skirtingas Aprašo redakcijas. **Aprašo redakcija, galiojusi laikotarpiu nuo 2019-01-01 iki 2020-08-18, šioje pažymoje įvardijama senoji Aprašo redakcija**, pagal jos nuostatas tikrinamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės įgyvendintos iki 2020 m. rugpjūčio 18 d. imtinai.

Aprašo redakcija, įsigaliojusi nuo 2020 m. rugpjūčio 19 d., šiame rašte įvardijama naujoji Aprašo redakcija, pagal jos nuostatas tikrinamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės įgyvendintos po 2020 m. rugpjūčio 19 d.

Agentūros 2021 m. gegužės 6 d. raštu Nr. SD-163 bei 2021 m. gegužės 21 d. raštu Nr. SD-222 AB „ESO“ buvo paprašyta patikslinti ir paaiškinti informaciją apie Metinėje ataskaitoje deklaruotas priemones bei pateikti dokumentus taupymo priemonių detalesniam patikrinimui: „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ galutinės energijos vartotojų UAB „CAMIRA FABRICS“, AB „Grigeo“, UAB „RETAL Lithuania“ atskiroms priemonėms/projektams, „Išmaniosios elektros apskaitos kartu su atsinaujinančių energijos išteklių įranga diegimas“, „Išmaniosios elektros apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“ ir „Išmaniosios dujų apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“ už 2020 metus. Agentūra tikrina 3 priemones (iš deklaruotų 6 priemonių AB „ESO“ Metinėje ataskaitoje) visa apimtimi ir priemonės „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ 55 % priemonių atitikimą Aprašo nuostatomis bei 3 priemones/projektus, kurių energijos sutaupymo skaičiavimas ir jų pagrindimas po Agentūros pirminio vertinimo turėjo daugiausiai trūkumų bei ženklūs sutaupytos energijos kiekiai.

Priemonę „**Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ už 2017-2020 metus**“ Agentūra nusprendė patikrinti, kadangi AB „ESO“ 2019 metais susidūrė su sunkumais teikiant tinkamus atskirų priemonių/projektų vertinimo ir pagrindimo duomenis, be to priemonės deklaruojami energijos sutaupymai sudaro virš 85 proc. nuo 2020 m. visų deklaruojamų energijos sutaupymų. 2020 metais keitėsi Aprašo nuostatos, apibrėžiančios AB „ESO“ veiklos indėlių įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pas galutinės energijos vartotoją. Agentūra, atlikusi Metinės ataskaitos dokumentų tikrinimą, nustatė, priemonės „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių diegimo“ atskiros priemonės/projektai pagal naująją Aprašo redakciją (nuo 2020-08-19) negalimi, kadangi netenkinamas 9.1 punkto reikšmingo indėlio (veiksmų) kriterijus, kuris apima finansinį ir (ar) techninį įmonės indėlį. AB „ESO“ dalyvavimo įgyvendinant atskiras priemone/projektus indėlis yra konsultacijos apie energijos vartojimo efektyvumą ir nėra tapačios finansiniam ir (ar) techniniam indėliui. AB „ESO“ buvo paprašyti patikslinti ar jų indėlis įgyvendinant priemonės „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių diegimo“ atskiras priemones/projektus atitinka 9.1 punkto reikalavimus ir pateikti šį teiginį pagrindžiančią informaciją. Agentūra minimo patikslinimo dėl 9.1 punkto reikalavimų atitikimo ir pagrindžiančios informacijos iš AB „ESO“ pažymos rengimo metu nėra gavusi.

AB „ESO“ atsakydama Agentūrai, Metine ataskaita, 2021 m. gegužės 14 d. raštu Nr. 40100-21KR-SD-6656, 2021 m. birželio 11 d. raštu Nr. 50200-21KR-SD-7644, 2021 m. birželio 21 d. raštu Nr. 50200-21KR-SD-7955 bei 2021 m. rugsėjo 10 d. raštu Nr. 40100-21KR-SD-10610 pateikė priemonei „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ dokumentus bei aiškino priemonių įdiegimo aspektus.

Sutaupytos energijos kiekio patikrinimui pagal susitarimus AB „ESO“ pateikė duomenis priemonei „**Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ už 2017-2020 metus**. Pateikti dokumentai - tai energijos sutaupymo susitarimai tarp AB „ESO“ ir jų galutinės energijos vartotojų, bei šių galutinės energijos vartotojų energijos taupymo priemonių vertinimo duomenų lapai (toliau – vertinimo duomenų lapai) ir galutinių energijos vartotojų atskiras priemones pagrindžiantys dokumentai. Galutiniai energijos vartotojai savo objektuose renovavo pastatus, įrenginėjo saulės elektrines, modernizavo gamybos įrangą, atnaujino apšvietimo

sistemas. Išvardintos priemonės galutinės energijos vartotojo objektuose buvo diegiamos 2017–2020 metų laikotarpiu, o galutinės energijos vartotojų vertinimo duomenų lapuose pateikti energijos sutaupymai laikomi tapatūs metiniams, saulės elektrinių energijos sutaupymai tinkami nuo metų, kai išduotas leidimas gaminti energiją (pagal VERT duomenis). AB „ESO“ dalyvavimas taupymo priemonių įgyvendinime buvo konsultacijos galutiniams energijos vartotojams energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais.

Nustatyti pagrindiniai trūkumai AB „ESO“ pateikiamuose dokumentuose vertinant priemonę „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“:

- Informacijos trūkumas energijos taupymo priemonės vertinimo duomenų lapuose;
- Sutaupytos energijos skaičiavimo metodikos ar nuorodos į pritaikytą metodiką nepateikimas;
- Informacijos trūkumas pagrindžiančiuose dokumentuose, siekiant įvertinti sutaupytos energijos dubliavimosi faktą su kitomis energijos efektyvumo politikos priemonėmis;
- AB „ESO“ Metine ataskaita deklaruotų energijos sutaupymų neatitikimas atskirų priemonių vertinimo duomenų lapuose pateiktiems ir Agentūros susistemintiems energijos sutaupymams;

Toliau pateikiami trūkumų nustatytų AB „ESO“ pateikiamuose dokumentuose sprendimo būdai:

- Energijos taupymo priemonės vertinimo duomenų lape (Aprašo priedai):
 - Vertinimo duomenų lapas pateikiamas visoms deklaruojamoms priemonėms išsamiai užpildomas, pateikiami duomenys bei sutaupytos energijos skaičiavimo metodika patvirtinami juos pateikusio asmens parašu;
 - Taupymo priemonės pavadinimas pateikiamas konkretus ir išsamus (netinka tokie pavadinimai kaip: „Įgyvendinta pagal energetinio audito ataskaitą“, „Įmonės monitoringas ir valdymas“, „Įrangos modernizavimas“). Aiškiai nurodoma keičiama, diegiama ir pan. įranga;
 - Vertinimo duomenų lape 9 punktą, duomenys apie energijos suvartojimą, priemonės gyvavimo trukmė, sutaupyta energija, užpildomos visos grafos/skiltys;
 - Kiekvienai atskirai taupymo priemonei pateikiamas konkretus ją įgyvendinus sutaupytos energijos kiekis;
 - Priemonės diegimo pradžios ir pabaigos datos tikslios (ne vien metai). Nepateikus priemonės diegimo pabaigos datos, bus laikoma, kad priemonė neįgyvendinta;
 - Pateikiamos priemonių gyvavimo trukmės. Labai svarbu nurodyti teisingą ir kuo tikslesnę tam tikros priemonės gyvavimo trukmę, kadangi pagal Aprašą priemonėmis sutaupyta energija kasmet sumuojama atsižvelgiant į taupymo priemonės gyvavimo trukmę;
 - Įdiegtų taupymo priemonių aprašyme, detaliau aprašoma įdiegta priemonė, pateikiama energijos sutaupymų apskaičiavimo metodika, skaičiuojamieji duomenys bei prielaidos naudojami skaičiavimuose. Turi būti aiškiai nurodoma įranga, kas su ja atlikta: įdiegta nauja įranga, kurios nebuvo, keista įranga ar apskritai demontuota. Tai atliekama kiekvienai atskirai priemonei;

- Būtina atkreipti dėmesį ir užtikrinti, kad vertinimo duomenų lape visose lentelės grafose skaičiuojamųjų duomenų matavimo vienetai sutaptų ir nebūtų skaičiavimo prieštaravimų ar aritmetinių klaidų.
- Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu¹, sąvoka „galutinės energijos suvartojimas“ apibrėžiama kaip visas galutinės energijos, išskyrus energetikos veiklai skirtą energiją, kiekis. Tarp AB „ESO“ galutinių vartotojų yra vykdančių energetikos veiklą, todėl pateikdami šių galutinių energijos vartotojų taupymo priemonės aiškiai nurodykite ar įgyvendintos priemonės priskiriamos energetikos veiklai;
- Įtariama, kad susitarimų dėl energijos sutaupymo priemonės gali dubliotis su įmonių energijos vartojimo audito ataskaitose rekomenduojamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis. Šiuo metu nustatyti energijos sutaupymų dubliavimo fakto nėra galimybės, kadangi įmonės dar nepateikusios naujų energijos vartojimo audito ataskaitų su jau įgyvendintomis, rekomenduotomis ankstesnėse audito ataskaitose, fizinėmis energijos taupymo priemonėmis arba atnaujintose energijos vartojimo audito ataskaitose įgyvendintų energijos taupymo priemonių nepateikia;
- Priemonių „Pastatų renovacija“ energijos sutaupymų dubliavimasis galimas su energijos sutaupymais iš viešųjų pastatų renovacijos projektų, finansuojamų iš viešųjų pastatų modernizavimo programų, ar daugiabučių pastatų renovacijos projektų, finansuojamų iš Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos. Deklaruojant pastatų renovacijos priemones prašome įvardinti, kokios paskirties pastatas (viešasis, daugiabutis pastatas) modernizuojamas ir jo unikalų numerį (senojo Aprašo redakcijos 14.1 papunktis), pagal kokią programą įgyvendintas pastato renovacijos projektas bei kokiomis lėšomis (nuosavos lėšos, parama ir pan.);
- Esant situacijai, kai už galutinį energijos vartotoją duomenis apie įgyvendintą energijos taupymo priemonę teikia trečiasis asmuo, reikalinga dokumentais pagrįsti, kad trečiasis asmuo turi teisę šiuos dokumentus teikti (įgaliojimas, sutartis ar pan.);

Apie 30 % visų galutinės energijos vartotojų vertinimo duomenų lapuose pateikiamų rezultatų neturi atsekamumo: nes nepateikiama sutaupyta energijos skaičiavimo metodika ar nuorodos į pritaikytą metodiką. Dažniausiai energijos sutaupymų skaičiuojamųjų duomenų bei skaičiavimo principo nėra gamybos įrangos modernizavimo priemonių vertinimo duomenų lapuose.

2020 m. AB „ESO“ priemone „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ Metinėje ataskaitoje (senojo Aprašo redakcijos 2 priedo 3 forma) deklaruoja energijos sutaupymus – 107572 MWh, pagal AB ESO pateiktą Klientų aptarnavimo duomenų bazės informaciją apie energijos sutaupymų deklaravimą formą energijos sutaupymai yra 107842 MWh, tačiau Agentūra, susisteminsi AB „ESO“ pateiktus duomenis pagal atskirų priemonių vertinimo duomenų lapus, (senojo Aprašo redakcijos 2 priedo 1 forma) suskaičiuoja energijos sutaupymus – 117291,2 MWh (su energijos sutaupymų dubliavimo faktu skirtingais metais).

Agentūra identifikavo, kad AB „ESO“ priemonėje „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių diegimo“ pasirašo energijos sutaupymo susitarimus su galutinės energijos vartotojais ir deklaruoja energijos sutaupymus (teikia vertinimo duomenų lapus) energijos

¹ 2016 m. lapkričio 3 d. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas Nr. XII-2702

vartojimo efektyvumo priemonėms/projektams, kurių įgyvendinimas finansuotas iš Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos, bendras metinis energijos sutaupymas – 29020,77 MWh. LR Aplinkos ministerija, atsakinga už Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos koordinavimą ir kontrolę, planuoja programos įgyvendinimo priemones ir lėšų poreikį programai įgyvendinti. Daugiabučiai pastatų, finansuotų Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos lėšomis, energijos sutaupymai kasmet deklaruojami LR Aplinkos ministerijos ir įtraukiami į pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaitą, kaip ir energijos sutaupymo susitarimų energijos sutaupymai.

Atsižvelgiant į Energetikos ministerijos 2021 m. rugsėjo 3 d. rašte Nr. (19.2-26E)3-1514 dėstomą poziciją, susiformavusią gavus patikslinančius/paaiškinančius dokumentus iš AB „ESO“, kad pastarieji itin didelį dėmesį skyrė darbui su savivalda (atskiri renginiai, individualios techninės konsultacijos, darnaus miesto indekso duomenų pilotinis projektas ir t.t.) ir atsižvelgiant tai, kad AB „ESO“ turi pasirašiusi susitarimus su savivalda dėl energijos sutaupymų perleidimo, yra pagrindas šiuos energijos sutaupymus priskirti AB „ESO“ energijos sutaupymams pagal susitarimus. Tokiu atveju, svarbiausia užtikrinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES ir ją iš dalies keičiančios direktyvos 2018/2002/ES 7 straipsnio reikalavimą, kad kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis iš dalies sutampa, sutaupytos energijos kiekis nebūtų skaičiuojamas du kartus.

Sutaupytos energijos kiekį – 29020,77 MWh – siūlome priskirti ir užskaityti AB „ESO“ susitarimams, o siekiant užtikrinti, kad sutaupytos energijos kiekis nebūtų skaičiuojamas du kartus, ateinančiais metais rengiant pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaitą reikalinga išskaičiuoti šį sutaupytos energijos kiekį iš Daugiabučių namų atnaujinimo politikos priemonės.

Sutaupytos energijos kiekis – 19845,48 MWh² – pripažintas netinkamu pagal energijos sutaupymo susitarimus, kadangi netenkinamas AB ESO dalyvavimo įgyvendinant atskiras priemones/projektus reikšmingo indėlio kriterijus (teiktos tik konsultacijos, AB „ESO“ nepagrįstas finansinis ir (ar) techniniam indėlis).

UAB „Tauragės šilumos tinklai“ priemonė/projektas „Tauragės centralizuoto šilumos tiekimo tinklų modernizavimas“ (energijos sutaupymas yra 804,21 MWh) taupo energiją skirtą energetikos veikalui, kuri pagal Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymą nėra priskiriama galutinės energijos suvartojimui, ir negali būti deklaruojama siekiant energijos sutaupymo susitarimų tikslų. UAB „Tauragės šilumos tinklai“ projektas „Tauragės centralizuoto šilumos tiekimo tinklų modernizavimas“ projekto esmė aprašoma kaip susidėvėjusių šilumos tiekimo tinklų pakeitimas naujais, projektas dalinai finansuotas ES struktūrinių fondų lėšomis. UAB „Tauragės šilumos tinklai“ turi šilumos tiekimo licenciją.

UAB „Kurana priemonė/projektas „Biodujų kogeneracinė jėgainė“ (energijos sutaupymas yra 4309 MWh) taupo energiją, kuri sunaudojama galutinio vartotojo technologiniame gamybos procese gaminant produkciją, o ne energiją, kurią šis galutinis vartotojas parduoda kaip nepriklausomas šilumos gamintojas į šilumos perdavimo tinklus ar elektros energijos gamintojas į energijos skirstomojo tinklo operatoriaus tinklus, todėl tokia energija priskiriama galutinei energijai, o galutinio vartotojo deklaruoti energijos sutaupymai atitinka galutinės energijos sutaupymą.³ Visuomet įdiegtų taupymo priemonių aprašyme turi būti detaliau aprašoma įdiegta

² Patikslintas sutaupytos energijos kiekis pripažįstamas netinkamu pagal energijos sutaupymo susitarimus tų atskirų priemonių/projektų, kurie faktiškai įgyvendinti jau po naujosios Aprašo redakcijos įsigaliojimo.

³ Pakartotinai peržiūrėjus priemonės/projekto dokumentus, patikslinta taupomos energijos rūšis ir atsižvelgiama į Energetikos ministerijos nuomonę, išdėstyta 2021 m. rugsėjo 3 d. rašte Nr. (19.2-26E)3-1514.

priemonė, pateikiama energijos sutaupymų apskaičiavimo metodika, skaičiuojamieji duomenys bei prielaidos naudojami skaičiavimuose. Turi būti aiškiai nurodoma įranga, aiškus procesai, o šiuo atveju netgi galutinio energijos vartotojo skirtingų ūkinių veiklų simbiozė.

Agentūrai vertinant priemonės „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ galutinių energijos vartotojų priemonių vertinimo duomenų lapus taip pat pastebėta:

- Deklaruotos energijos taupymo priemonės/projektai dubliuojasi su AB „ESO“ 2019 metais deklaruotomis priemonėmis šių galutinės energijos vartotojų: UAB „Vinapack“, AB „Panevėžio energija“;
- Zarasų rajono savivaldybės administracijos apšvietimo modernizavimo priemonės/projekto vertinimo duomenų lapai ir susitarimas pateikti AB ESO deklaruojant energijos sutaupymo priemones/projektus už 2019 metus. Už 2019 metus ir buvo užskaitytas 200 MWh energijos sutaupymas.
- 2 kartus pateiktas UAB „Vilniaus pakuotė“ saulės elektrinės priemonės/projekto vertinimo duomenų lapas, 3 kartus pateiktas UAB „Retal Lithuania“ Husky priežiūros standarto degimo priemonės/projekto vertinimo duomenų lapas;
- Tauragės rajono savivaldybės administracijos priemonėms/projektams saulės jėgainių įrengimas ir apšvietimo sistemos modernizavimas nurodytos įdiegimo pabaigos datos;
- Dviejų galutinės energijos vartotojų energijos sutaupymo skaičiavimus Agentūra patikslino: VĮ „Prienų ligoninė“ saulės jėgainės projekto patikslinti energijos sutaupymai – 81,9 MWh; VĮ „Lietuvos oro uostai“ automobilių parko atnaujinimas – 29,81 MWh, o perono prožektorių keitimas į LED prožektorius – 89,8 MWh.

Agentūra pripažįsta tinkamais metinius sutaupyto energijos kiekius, būtinai eliminuojant jų dubliavimo faktą.

Galutinių energijos vartotojų, kurių priemonės pagrindžiantys dokumentai buvo pateikti detalesniam patikrinimui, deklaruotas sutaupyto energijos kiekis – 8227,08 MWh. Po atlikto Agentūros galutinių energijos vartotojų priemonių dokumentų patikrinimo nustatyta, kad iš patikrinto sutaupyto energijos kiekio tik 1402,58 MWh sutaupyto energijos laikoma tenkinančia senojo Aprašo redakcijos nuostatas ir tinkama. AB „ESO“ kartu su galutinės energijos vartotoju dėjo pastangas, dalyvavo darbinuose susitikimuose tikslinant priemonės/projektus ir jų energijos sutaupymų skaičiavimus, teikė papildomus patikslinančius dokumentus Agentūrai, kad ir likusieji (virš 6800 MWh) energijos sutaupymai būtų užskaityti pagal susitarimus. Savo ruožtu Agentūra pakartotinai vertino pateiktus priemonių/projektų duomenis, patikslino, kai kurių priemonių/projektų energijos sutaupymų skaičiavimus (žr. detaliau šios pažymos 1 priede). Priemonės patikros ir vertinimo lapai pateikiami šios pažymos 1 priede.

Priemonės „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ patikslinti sutaupyto metinės energijos kiekiai 2017 m. lygus 16376,44 MWh, 2018 m. – 27470,24 MWh, o 2019 m. – 28287,77 MWh, ir 2020 m. – 12547,23 MWh, siūlomi pripažinti tinkamais. Priemonės **energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. – 217039,22 MWh arba 217,04 GWh.**

Priemonė „Išmaniosios elektros apskaitos kartu su atsinaujinančių energijos išteklių įranga diegimas“ AB „ESO“ deklaruojama jau ne pirmus metus, Agentūros buvo patikrinusi ankstesnių metų priemonės energijos sutaupymus. Šiomet Agentūra tikrina priemonę, kadangi 2020 m. keitėsi Aprašo nuostatos, sąlygojančios būtent šios priemonės sutaupyto energijos apskaičiavimo principus.

Detalesniam patikrinimui buvo paprašyta pateikti priemonės „Išmaniosios elektros apskaitos kartu su atsinaujinančių energijos išteklių įranga diegimas“ dokumentus už 2020 metus. AB „ESO“ 2021 m. birželio 11 d. raštu Nr. 50200 -21KR-SD-7644 pateikė 5293 fizinių ir juridinių asmenų, įsiedegusių išmaniosios elektros apskaitos ir atsinaujinančių išteklių technologijas savo reikmėms 2020 m., sąrašą, su elektrinių generuojama galia (49 915 kW), 2020 metų sugeneruotu energijos kiekiu – 17012, 098 MWh. AB „ESO“ pateikia, kad energijos sutaupymų kiekis skaičiuotas pritaikant 3 proc. koeficientą, o deklaruojamas energijos sutaupymų skaičiavimo principas: kai įrengiami išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkantys prietaisai (kartu su AEI technologijomis), AB „ESO“ laiko, kad sutaupyta energija sudaro 3 procentus po išmaniosios apskaitos prietaisų įrengimo (t.y. 2020 metais) jais apskaitytos pagamintos (nesunaudotos iš tinklo) energijos kiekio. Šis skaičiavimo principas nėra teisingas, kadangi netinkamai taikoma senosios Aprašo redakcijos 23.9 papunkčio nuostatos. Pagal senosios Aprašo redakcijos 23.9 papunktį išmaniajai apskaitai taikomas sutaupytos energijos skaičiavimo principas yra toks: „Kai energijos apskaitos prietaisai keičiami išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkančiais prietaisais, laikoma, kad sutaupyta energija sudaro 3 procentus praėjusiais kalendoriniais metais prieš naujų prietaisų įdiegimą suvartotos energijos“. Senoji Aprašo redakcija nustato, kad energijos sutaupymas turi būti skaičiuojamas nuo energijos vartojimo istorijos duomenų prieš naujų apskaitos prietaisų diegimą (tą patį nustato ir naujoji tvarkos aprašo redakcija, tik sutaupymo procentas yra 5), o AB „ESO“ atveju energijos suvartojimo istorijos duomenų/kiekių nėra pateikiama, o skaičiuojama nuo energijos apskaitytos išmaniaisiais energijos apskaitos prietaisais, jau po jų įdiegimo.

Priemonės patikros ir vertinimo lapai pateikiami šios pažymos 1 priede.

Priemonės **„Išmaniosios elektros apskaitos kartu su atsinaujinančių energijos išteklių įranga diegimas“ energijos metinių sutaupymų siūlome nepripažinti kaip tinkamų** pagal senosios Aprašo redakcijos 23.9 papunktį.

Priemonė **„Išmaniosios elektros apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“**. Agentūra tikrina priemonę šiemet, kadangi 2020 m. keitėsi Aprašo nuostatos, sąlygojančios būtent šios priemonės sutaupytos energijos apskaičiavimo principus. Detalesniam patikrinimui buvo paprašyta pateikti priemonės „Išmaniosios elektros apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“ dokumentus už 2020 metus. AB „ESO“ 2021 m. birželio 11 d. raštu Nr. 50200 -21KR-SD-7644 pateikė išmaniosios elektros apskaitos objektų sąrašą su energijos suvartojimo duomenimis.

AB „ESO“ energijos sutaupymų skaičiavimo principas: kai energijos apskaitos prietaisai keičiami išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkančiais prietaisais, AB „ESO“ laiko, kad sutaupyta energija sudaro 3 arba 5 procentus (priklausomai nuo Aprašo redakcijos versijos) tais pačiais kalendoriniais metais, kuriais diegiami nauji prietaisai, suvartotos energijos. Šis skaičiavimo principas neteisingas. Agentūra patikslino energijos sutaupymus pagal Aprašo skirtingas redakcijas. Pagal senosios Aprašo redakcijos 23.9 papunkčio reikalavimus išmaniosios apskaitos įdiegimo laikas iki 2020 m. rugpjūčio 18 d., o energijos sutaupymai 3 % nuo deklaruoto praėjusiais kalendoriniais metais prieš naujų prietaisų įdiegimą suvartotos energijos kiekio, pagal naujosios Aprašo redakcijos 21.8 papunkčio reikalavimus nuo 2020 m. rugpjūčio 19 d. energijos sutaupymai 5 % nuo deklaruoto praėjusiais kalendoriniais metais prieš naujų prietaisų įdiegimą suvartotos energijos kiekio. Skaičiavimams Agentūra atrinko 673 galutinės energijos vartotojų objektus (deklaruoti AB „ESO“ 1996 objektai), kadangi tik jie turi suvartojimo istorijos duomenis/kiekius. AB „ESO“ pateiktame išmaniosios elektros apskaitos objektų sąraše nėra

konkrečių energijos vartotojų pavadinimų, todėl nebuvo įmanoma identifikuoti ar tai **galutinės** energijos vartotojai. Priemonės patikros ir vertinimo lapai pateikiami šios pažymos 1 priede.

Priemonės **„Išmaniosios elektros apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“ energijos metiniai sutaupymai** Agentūros patikslinti ir siūlomi pripažinti tinkamais **už 2020 m. 223,66 MWh arba 0,224 GWh.**

Priemonė **„Išmaniosios dujų apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“.** Agentūra tikrina priemonę šiemet, kadangi 2020 m. keitėsi Aprašo nuostatos, sąlygojančios būtent šios priemonės sutaupytos energijos apskaičiavimo principus. Detalesniam patikrinimui buvo paprašyta pateikti priemonės „Išmaniosios dujų apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“ dokumentus už 2020 metus. AB „ESO“ 2021 m. birželio 11 d. raštu Nr. 50200 -21KR-SD-7644 pateikė išmaniosios dujų apskaitos objektų sąrašą su energijos suvartojimo duomenimis.

AB „ESO“ energijos sutaupymų skaičiavimo principas: kai energijos apskaitos prietaisai keičiami išmaniosios apskaitos reikalavimus atitinkančiais prietaisais, AB „ESO“ laiko, kad sutaupyta energija sudaro 3 arba 5 procentus (priklausomai nuo Aprašo redakcijos versijos) tais pačiais kalendoriniais metais, kuriais diegiami nauji prietaisai, suvartotos energijos. Šis skaičiavimo principas neteisingas. Agentūra patikslino energijos sutaupymus pagal Aprašo skirtingas redakcijas. Pagal senosios Aprašo redakcijos 23.9 papunkčio reikalavimus išmaniosios apskaitos įdiegimo laikas iki 2020 m. rugpjūčio 18d., o energijos sutaupymai 3 % nuo deklaruoto praėjusiais kalendoriniais metais prieš naujų prietaisų įdiegimą suvartotos energijos kiekio, pagal naujosios Aprašo redakcijos 21.8 papunkčio reikalavimus nuo 2020 m. rugpjūčio 19 d. energijos sutaupymai 5 % nuo deklaruoto praėjusiais kalendoriniais metais prieš naujų prietaisų įdiegimą suvartotos energijos kiekio.

Agentūros patikslinti metiniai energijos sutaupymai, neįtraukiant į skaičiavimus energijos (dujų) suvartojimo energetikos veiklai. Agentūra atrinko 22 galutinės energijos vartotojų objektus (deklaruoti AB „ESO“ 29 objektai). Priemonės patikros ir vertinimo lapai pateikiami šios pažymos 1 priede.

Priemonės **„Išmaniosios dujų apskaitos diegimas verslui ir buitiniam klientui“ energijos metiniai sutaupymai** Agentūros patikslinti ir siūlomi pripažinti tinkamais **už 2020 m. 128,76 MWh arba 0,129 GWh.**

Priemonė **„Komanditinės ūkio bendrijos "Energetinio efektyvumo finansavimo platforma" finansuotų projektų sutaupymai“** 2020 metais nebuvo detaliau tikrinama. Iš Komanditinės ūkio bendrijos buvo teikiamos paskolos pramonės įmonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams. Paskola suteikta 2 įmonių projektams:

- UAB „Ledlandas“. Apšvietimo sistemos atnaujinimo projektas, kuriuo buvo pakeičiama 220 vnt liuminescencinių šviestuvų į 224 LED šviestuvus. Projekto energijos sutaupymas – 81,57 MWh;
- AB „Panevėžio stiklas“. Patalpų šviestuvų keitimas, vadovaujantis EVA, atnaujintas apšvietimas taupo 74 proc. visos pastato apšvietimui reikalingos energijos. Penkių šilumokaičių diegimas, siekiant panaudoti atliekinę šilumą susidariusią gamybos procese nukreipiant ją patalpų šildymui. Projekto energijos sutaupymas – 8465,92 MWh;

Priemonei pateikti dokumentai - tai energijos sutaupymo susitarimai tarp AB „ESO“ ir jų galutinių energijos vartotojų, bei šių galutinių energijos vartotojų priemonių vertinimo duomenų lapai.

Agentūra paprašė nurodyti kokio susitarimo pagrindu AB ESO deklaruoja „Komanditinei ūkinei bendrijai „Energijos efektyvumo finansavimo platforma““ neatlygintai perleistus ir jos perimtus energijos sutaupymus iš 2 paminėtų įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo projektų. Taip pat reikalinga nurodyti kokių santykiu (proporcija) Komanditinei ūkinei bendrijai „Energijos efektyvumo finansavimo platforma““ dalininkai pasidalina energijos sutaupymus deklaruotus finansuotuose projektuose.

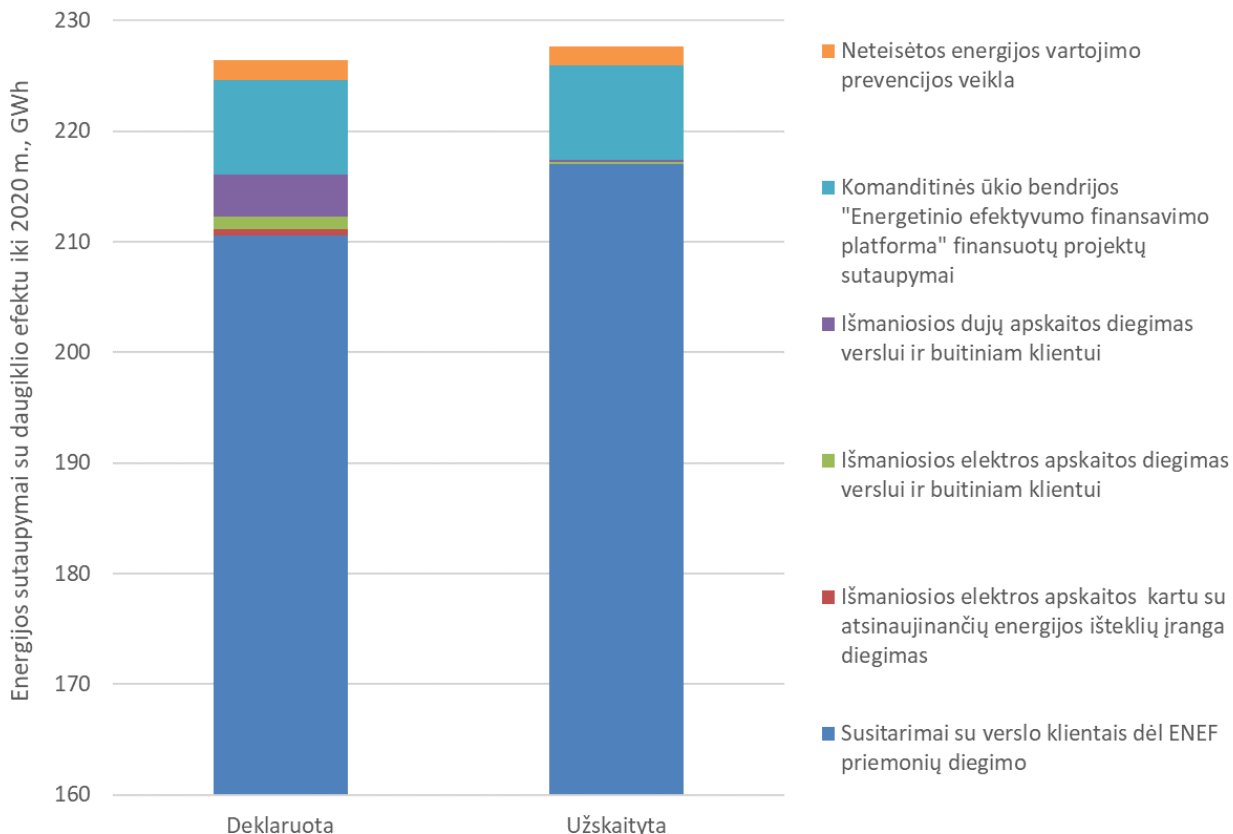
AB „ESO“ 2021 m. gegužės 14 d. raštu Nr. 40100-21KR-SD-6656 pateikė paaiškinimą ir sutartį, kad 2018 m. liepos 3 d. AB „ESO“ su uždara akcine bendrove Viešųjų investicijų plėtros agentūra pasirašė KŪB dalyvių sutartį Nr. 50200/981313. Sutarties G punkte numatyta, kad „tuo atveju, jei komanditoriai per steigiamą bendriją siekia sutaupyti dalį jų susitarimuose dėl energijos sutaupymo nustatyto energijos kiekio, VIPA nepretenduos į bendrijos pasiektus sutaupymus ir Bendrijos veiklos metu sutaupytos energijos kiekis bus paskirstomas išimtinai tik atitinkamiems komanditoriams. Pažymime, kad vienintelis KŪB Komanditorius – AB „ESO“.

Priemonės **„Komanditinės ūkio bendrijos "Energetinio efektyvumo finansavimo platforma" finansuotų projektų sutaupymai“ energijos metiniai sutaupymai** priimami deklaruoti Metinėje ataskaitoje ir siūlomi pripažinti tinkamais **už 2020 m. 8547,49 MWh arba 8,55 GWh.**

Priemonė **„Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“** 2020 metais nebuvo detaliau tikrinama. AB „ESO“ priemonę „Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“ ir jos energijos sutaupymų skaičiavimo prielaidas aiškina, kad būtiniai klientai, netekę galimybės nelegaliai vartoti energijos, suvartojimo apimtis didina 12 % nuo nelegalaus vartojimo apimčių, todėl energijos vartojimas sumažėja 88 %. AB „ESO“ prielaidą grindžia atliktu ekspertiniu vertinimu analizuojant buitinių klientų suvartojimo elgseną, remiantis faktiškai fiksuotais vartojimo duomenimis atitinkamu laikotarpiu, o ne vartotojo deklaruota energijos suvartojimo informacija. Juridiniai klientai, netekę galimybės nelegaliai vartoti energijos, suvartojimo apimtis didina 80 % nuo nelegalaus vartojimo apimčių, todėl energijos vartojimas sumažėja 20 %. AB „ESO“ prielaidą grindžia ekspertiniu vertinimu, remiantis AB „ESO“ ekspertų įžvalgomis, kurie taikydami šią priemonę daugiau nei 5 metus identifikavo juridinių asmenų energijos suvartojimo mažėjimo tendencijas, surašius nelegalaus vartojimo aktus. Ekspertinio vertinimo aiškinimus AB „ESO“ teikia 2021 m. gegužės 14 d. raštu Nr. 40100-21KR-SD-6656 ir 2021 m. birželio 11 d. raštu Nr. 50200-21KR-SD-7644.

Priemonės **„Neteisėtos energijos vartojimo prevencijos veikla“ energijos metiniai sutaupymai** priimami deklaruoti Metinėje ataskaitoje ir siūlomi pripažinti tinkamais **už 2020 m. 1768,4 MWh arba 1,768 GWh.**

AB „ESO“ energijos sutaupymas pagal energijos taupymo priemones (deklaruotas 2020 m.) su daugiklio efektu iki 2020 m. pateikiamas 1 pav.

1 pav. AB „ESO“ 2020 m. energijos sutaupymai su daugiklio efektu

2021 metų pradžioje AB „ESO“ pateikė 2020 m. metinę ataskaitą apie sutaupyta energiją pagal energijos taupymo priemones ir deklaravo, kad energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. sieks 226,39 GWh. Atlikus AB „ESO“ teikiamoje Metinėje ataskaitoje nurodytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių vertinimą ir pasirinktos dalies priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų patikrinimą, **siūlomi pripažinti tinkamais energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. – 227,71 GWh, 0,5 proc. daugiau nei deklaruota.**

Siūlomi pripažinti tinkamais energijos sutaupymai su daugiklio efektu iki 2020 m. yra didesni, nei deklaruoti AB „ESO“ Metinėje ataskaitoje, kadangi 2020 m. AB „ESO“ priemone „Susitarimai su verslo klientais dėl ENEF priemonių įdiegimo“ Metinėje ataskaitoje (senojo Aprašo redakcijos 2 priedo 3 forma) deklaruoja energijos sutaupymus – 107,6 GWh, o Agentūra, susisteminsi AB „ESO“ pateiktus duomenis pagal atskirų priemonių/projektų vertinimo duomenų lapus (senojo Aprašo redakcijos 2 priedo 1 forma), suskaičiuoja energijos sutaupymus – 117,3 GWh.

AB „ESO“ susitartas su Energetikos ministerija sutaupyti 1536,00 GWh energijos kiekis. Susisteminius energijos taupymo duomenis, dalį patikrinus ir atsižvelgiant į ankstesnių metų AB ESO energijos taupymo priemonių patikrinimus, suskaičiuota, kad AB „ESO“ 2015–2020 metais sutaupė 1589,54 GWh, – 53,54 GWh arba 3,5 proc. daugiau nei susitarta.

2017 m. spalio 2 d. sudarytame dvišaliame susitarime Nr. 30000/972565 (įskaitant susitarimo pakeitimą) tarp Energetikos ministerijos ir AB „ESO“ **numatytas energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas.**

IŠVADOS

1. **Už 2020 metus Įmonių (daugiausiai AB „ESO“) energijos sutaupymo susitarimams deklaruotos energijos taupymo priemonės Agentūros patikrintos ~ 65 proc. apimtimi.**
2. Konstatuotina, kad LITGRID AB 2016–2020 m. laikotarpiu sutaupyta elektros energijos kiekis yra lygus 2017 m. spalio 10 d. sudarytame keturšaliame energijos sutaupymo susitarime Nr. 8-49 tarp Energetikos ministerijos ir UAB „EPSO-G“, LITGRID AB bei AB „Amber Grid“ numatytam LITGRID AB tikslui **146 600 MWh – energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas.**
3. AB „Amber Grid“ 2014–2020 m. laikotarpiu sutaupyta energijos kiekis – **145 143,50 MWh yra 18,45 proc. didesnis**, nei numatytas su Energetikos ministerija sudarytame susitarime. AB „Amber Grid“ 2017 m. spalio 10 d. sudarytame keturšaliame energijos sutaupymo susitarime Nr. 8-49 tarp Energetikos ministerijos ir UAB „EPSO-G“, LITGRID AB bei AB „Amber Grid“ **numatytas – 122 540,00 MWh – energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas.**
4. AB VŠT sutaupyta energijos kiekis 2019–2020 metų laikotarpiu **yra 17,89 MWh – 58 proc. mažesnis**, nei numatytas sutaupymo susitarime su Energetikos ministerija – tikslas 42,6 MWh. AB VŠT 2019 m. kovo 27 d. sudarytame dvišaliame susitarime Nr. SUT-224/8-8 tarp Energetikos ministerijos ir AB VŠT **numatytas energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas 42 % apimtimi.**
5. AB „ESO“ susitartas su Energetikos ministerija sutaupyti 1536,00 GWh energijos kiekis. Susisteminius energijos taupymo duomenis, dalį patikrinus ir atsižvelgiant į ankstesnių metų AB ESO energijos taupymo priemonių patikrinimus, suskaičiuota, kad AB „ESO“ 2015–2020 metais sutaupė 1589,54 GWh, – 53,54 GWh arba 3,5 proc. daugiau nei susitarta. 2017 m. spalio 2 d. sudarytame dvišaliame susitarime Nr. 30000/972565 (įskaitant susitarimo pakeitimą) tarp Energetikos ministerijos ir AB „ESO“ **numatytas energijos sutaupymo susitarimas yra įgyvendintas.**